

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Königné Nagy Magdolna

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Königné Nagy Magdolna

Levelezési cím: 7252 Attala, Széchenyi u. 20/a

Telefonszám: 06304545977

E-mail cím: konignemagdi73@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Májusfa állítás és kitáncolás

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²

X nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Attala

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- X települési** tájegységi ágazati

amely értéktár neve: **Attalai Értéktár Bizottság**

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A májusfa a természet újjászületésének szimbóluma és szerelmi ajándék is lehet. Településünkön általában május elsejére virradóra, csoportba szerveződve állították a

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

legények a lányoknak a májusfát, akiknek ez nagy megtiszteltetés volt. Éjszaka vágják ki az erdőn a fát, többnyire titokban állították fel a helyi szokásnak megfelelően a lányos házakhoz, illetve a középületek, kocsmák elé. Legtöbbször az udvarló legény vezetésével állították a fát, de egyes községekben a rokonlányoknál is állították a legények. Ez a vállalkozás nem volt teljesen veszélytelen, hiszen szinte minden esetben együtt járt a falopással, amin, ha rajta kapták az illetőket, akkor az komoly szankciókat vonhatott maga után.

Az Attala környéki májusfát, nyárfából, nyírfából készítik a legények. Maga a májusfa magas, gallytalan, a tetején lombos fa, vagy ág volt. A kivágott fát vállukon behozva az erdőről leágazzák, lekérgezik és feldíszítik szalagokkal, majd kötnek rá egy üveg italt. Másnap reggel a lányok kíváncsian méregették, hogy kinek magasabb, szebb a fája. A fa nagysága és fajtája az udvarlási szándék komolyságával volt kapcsolatban. Szégyennek számított, aki már elérte a nagylánykort, és mégsem kapott májusfát. Ha több udvarló is akadt egy háznál, előfordult, hogy reggelre több fa is díszelgett a lányos ház udvarában, ezeket azonban a riválistól való félsz miatt őrizni kellett. Megegett ugyanis, hogy (minimum) két fiúnak ugyanaz a lány tetszett, és miután az egyik csapat felállította a májusfát, a másik elvitte onnan azt, helyére pedig a sajátját tette. Jó kis fizikai munka: egész éjjel fákat vágtak ki és hoztak-vittek. Persze senki sem várta el, hogy ezt színjőzanan tegyék. Az előbb vázolt probléma megoldását sokszor a verekedésben látták. Néhol a rossz hírű lánynak kiszáradt gallyra fazekat, rongydarabokat aggattak.

A szalagos fa a mai napig jelzi a tavasz és a szerelem érkezését.

Májusfa kitáncolása a hónap utolsó szombatján történik. A lányos háznál állított fát ugyanaz a fiútársaság dönti ki, mint akik állították. Ekkor derül ki igazán a titkos hódoló kiléte is, hogy elfogadja-e udvarlónak a leány a fiú. (Előfordult, hogy a faállító legény személye időközben kosarat kapott, így más volt kénytelen kidönteni a májusfát.) A legényeket megvendégelik viszonzásul a figyelmességért.

A falu májusfájának kidöntése együtt járt általában nagyobb ünnepélyességgel, táncmulatsággal. A májusfa ledöntésének szertartásos mozzanata volt a fa körültáncolása, a májusfára mászás. Különösen nehéz volt a lehúzott kérgű, magas fát megmászni. Azé lett a tetejére erősített ital, akinek ez sikerült. A legények gyakran megtréfálták egymást azzal, hogy az üvegbe paprikás vizet tettek.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Régen még a paraszti világban is a gazdaságilag megfontolt, előre eltervezett házasságok voltak divatban, de az udvarlás szabadságát nem vették el a fiataloktól. A májusfa lehetett egy szerelmi vallomás, de lehetett akár egy hivatalos kapcsolat szimbóluma is. Illetve megtisztelték, kifejezték elismerésüket a faluba esetleg újonnan érkezett lány iránt, vagy aki épp eladósorba került.

A májusfa-állítás másodsorban a közösségi identitás kifejezését is szimbolizálta. A hagyományos paraszti életben a májusfa jellegzetes példa az egyén és közösség kapcsolatára. A fa kivágása, a faluba való behozatala, többnyire még annak a megbeszélése is, hogy ki

kinek viszi, az egy korosztályba tartozó legények, legénybandák feladata volt. Amennyiben a fát a lányoknak vitték, ez egyéni érzelmet fejezett ki, de egyúttal a közösség számára is jelzés volt. Jelezte a lány magaviseletét, a legények értékítéletét.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.attala.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról